ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
4 Ιουλίου 1985 *

Στην υπόθεση 233/83,

P. Agostini και άλλοι, υπάλληλοι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενοι και επικουρούμενοι από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, διεύθυνση γραφείου, rue Langeveld 51, boîte postale 16, 1180 Βρυξέλλες, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Nicolas Decker, δικηγόρο παρ' εφέταις Λουξεμβούργου, 16, avenue Marie-Thérèse, boîte postale 335,

προσφεύγοντες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Δημήτριο Γκουλούση, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Claude Verbraeken, δικηγόρο Βρυξελλών, avenue Louise 341, 1050 Βρυξέλλες, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον M. Beschel, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται

— να κριθούν παράνομα και να ακυρωθούν:

  — τα εκδοθέντα από την καθής εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του Δεκεμβρίου 1982 καθόσον οι καταβαλλόμενες κατ' εφαρμογή του κανονισμού 3139/82 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 22ας Νοεμβρίου 1982, αναδρομικές αποδοχές δεν υπολογίζονται εντόκως εις αποκατάσταση της χρηματικής ζημίας που υπέστησαν οι προσφεύγοντες·

  — επικουρικώς η ρητή ή σιωπηρή απόρριψη των διοικητικών ενστάσεων που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως·

— να υποχρεωθεί η καθής να αποζημιώσει τους προσφεύγοντες για την περιουσιακή ζημία που υπέστησαν, διά της καταβολής ποσού που το Δικαστήριο καλείται να καθορίσει στο ποσό των τόκων των καθυστερούμενων ποσών που οφείλονταν κατά τη λήψη κάθε σχετικής περιόδου μέχρις εξοφλήσεως, προς το σύνηθες επιτόκιο·

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων κατ' εφαρμογή του άρθρου 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας καθώς και στα αναγκαία έξοδα στα οποία θα υποβληθούν οι διάδικοι ενόψει της διαδικασίας και, συγκεκριμένα, στα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής και στην αμοιβή δικηγόρου κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 β) του ίδιου κανονισμού,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, U. Everling και Y. Galmot, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Οκτωβρίου 1983, ο P. Agostini και άλλοι υπάλληλοι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησαν προσφυγή με την οποία ζητούν την ακύρωση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών τους του Δεκεμβρίου 1982 που περιέχουν εκκαθάριση των αναδρομικών αποδοχών οι οποίες καταβάλλονται κατ' εφαρμογή του κανονισμού 3139/82 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 22ας Νοεμβρίου 1982 (ΕΕ L 331 της 26. 11. 1982, σ. 1), και επικουρικώς την ακύρωση των ρητών ή σιωπηρών αποφάσεων με τις οποίες απορρίφθηκαν οι διοικητικές ενστάσεις που είχαν υποβάλει δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Η ακύρωση ζητείται καθόσον επί των αναδρομικών αποδοχών για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1980 δεν κατεβλήθησαν τόκοι, παρά την απώλεια της αγοραστικής δύναμης που προέκυψε εν τω μεταξύ, προς το σύνηθες επιτόκιο, των οποίων ζητούν την καταβολή. Περαιτέρω, με την προσφυγή ζητείται να καταδικαστεί η Επιτροπή να τους καταβάλει τόκους προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας από την απώλεια της αγοραστικής δύναμης.

2 Στις 20 Ιανουαρίου 1981 το Συμβούλιο θέσπισε τον κανονισμό 187/81 (ΕΕ L 21 της 24. 1. 1981, σ. 18), περί προσαρμογής των αμοιβών και συντάξεων των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και των διορθωτικών συντελεστών βάσει των οποίων τροποποιούνται αυτές οι αμοιβές και συντάξεις, κατόπιν της από 9 Δεκεμβρίου 1980 σχετικής προτάσεως της Επιτροπής.

3 Μετά τον κανονισμό αυτό, το Συμβούλιο θέσπισε, στις 10 Φεβρουαρίου 1981, τον κανονισμό 397/81 (ΕΕ L 46 της 19. 2. 1981, σ. 1) περί καθορισμού των μισθολογικών πινάκων καθώς και των άλλων στοιχείων των αποδοχών.

4 Στις 16 Μαρτίου 1981 η Επιτροπή άσκησε προσφυγή με την οποία ζήτησε την ακύρωση του κανονισμού 187/81 και των άρθρων 1 α), 2 α), 2 β) και 11, πρώτη παράγραφος, του κανονισμού 397/81.

5 Με απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982 (Επιτροπή κατά Συμβουλίου, 59/81, Συλλογή σ. 3329), το Δικαστήριο ακύρωσε τον κανονισμό 187/81 και τις προαναφερθείσες διατάξεις του κανονισμού 397/81.

6 Προκειμένου να συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή, το Συμβούλιο θέσπισε τον κανονισμό 3139/82 της 22ας Νοεμβρίου 1982, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής της 29ης Οκτωβρίου 1982.

7 Κατ' εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή, ως ΑΔΑ, προέβη στην εκκαθάριση και την καταβολή των αναδρομικών αποδοχών.

8 Καθένας από τους προσφεύγοντες υπέβαλε, επί ειδικού εντύπου, διοικητική ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως με την οποία υποστήριξε ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η μείωση της αγοραστικής δύναμης κατά την περίοδο για την οποία κατεβλήθησαν αναδρομικώς οι καθυστερούμενες αποδοχές εις εκτέλεση του κανονισμού 3139/82 του Συμβουλίου και ζήτησε την καταβολή τόκων υπερημερίας που έπρεπε να καταβληθούν επί των αναδρομικών αποδοχών.

9 Οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν με ρητές ή σιωπηρές αποφάσεις, κατόπιν των οποίων οι προσφεύγοντες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

Επί του παραδεκτού

10 Η Επιτροπή προβάλλει τις ακόλουθες ενστάσεις ως προς το παραδεκτό της προσφυγής.

Επί της φύσεως των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών

11 Η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής καθόσον στρέφεται κατά των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών, τα οποία δεν αποτελούν απόφαση αλλά απλώς μέτρο εφαρμογής του κανονισμού 3139/82 του Συμβουλίου.

12 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν πρώτον ότι τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών δεν είχαν ως αποτέλεσμα να τους επαναφέρουν στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν αν οι αποδοχές τις οποίες δικαιούνταν τους είχαν καταβληθεί κατά τη νόμιμη περίοδο· αποτελούν λοιπόν αποφάσεις που βλάπτουν τους προσφεύγοντες και κατά συνέπεια υπόκεινται σε προσφυγή, κατά την έννοια του άρθρου 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται τη νομολογία του Δικαστηρίου το οποίο έκρινε παραδεκτή την προσφυγή κατά των εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών με την απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1974 (R. Kortner, 15 έως 33/73, Rec. σ. 177).

13 Πρέπει να σημειωθεί, όπως έχει κρίνει επανειλημμένα το Δικαστήριο, προσφάτως δε με την απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1984 (Andersen και λοιποί κατά Κοινοβουλίου, 262/80, Συλλογή σ. 195), ότι το εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών αποτελεί βλαπτική πράξη και κατά συνέπεια υπόκειται σε προσφυγή, είναι δε άνευ σημασίας το γεγονός ότι το συγκεκριμένο όργανο απλώς εφαρμόζει τους ισχύοντες κανονισμούς. Άρα η ένσταση που ήγειρε η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.

Επί του παραδεκτού του αιτήματος περί αποζημιώσεως

14 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η δεύτερη βάση της προσφυγής, το αίτημα περί αποζημιώσεως λόγω της φερομένης ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 3139/82 του Συμβουλίου, στην πραγματικότητα σκοπεί την ακύρωση του εν λόγω κανονισμού, οι προσφεύγοντες δε που δεν τον προσέβαλαν ευθέως δεν μπορούν, μέσω του αιτήματος περί αποζημιώσεως, να παρακάμψουν το απαράδεκτο του περί ακυρώσεως αιτήματος και να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα όπως αν είχαν ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως.

15 Οι προσφεύγοντες αντιτάσσουν ότι οποιοδήποτε ένδικο μέσο κι αν ασκούσαν με αίτημα την ακύρωση του κανονισμού 3139/82 θα ήταν απαράδεκτο λόγω της κανονιστικής φύσεως της πράξεως. Υπογραμμίζουν ότι η ίδια η Επιτροπή ήγειρε ένσταση απαραδέκτου κατά προσφυγής ακυρώσεως κανονισμού του Συμβουλίου η οποία έγινε δεκτή από το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 1979 (Ooms κατά Επιτροπής, 48/79, Rec. σ. 3121) και της 10ης Νοεμβρίου 1981 (Amesz και λοιποί κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, 532/79, Συλλογή σ. 2569).

16 Οι προσφεύγοντες παραπέμπουν στη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία, όταν πρόκειται για υπαλληλική διαφορά που αναφέρεται στη νομιμότητα πράξεως η οποία θίγει τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, όποια κι αν είναι η φύση της προσφυγής, ο δε προσφεύγων νομιμοποιείται να προβάλλει συγχρόνως αίτημα και ακυρώσεως και αποζημιώσεως εφόσον έχει τηρήσει τους όρους που διέπουν την άσκηση ενδίκων μέσων κατά τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως.

17 Σχετικώς πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 184 της Συνθήκης ΕΟΚ, ο διάδικος σε διαφορά όπου τίθεται υπό αμφισβήτηση η ισχύς κανονισμού μπορεί να επικαλεστεί την έλλειψη νομιμότητάς του. Άρα η ένσταση απαραδέκτου που ήγειρε η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.

18 Ωστόσο, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1975 (Meyer-Burckhardt κατά Επιτροπής, 9/75, Rec. σ. 1171), η διαφορά μεταξύ υπαλλήλου και του οργάνου στο οποίο ανήκει, ακόμη κι αν πρόκειται για αγωγή αποζημιώσεως, εξελίσσεται, όταν πηγάζει από τη σχέση εργασίας που συνδέει τον ενδιαφερόμενο με το όργανο, στο πλαίσιο του άρθρου 179 της Συνθήκης και των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Κατά συνέπεια οι προσφεύγοντες νομιμοποιούνται να προβάλλουν συγχρόνως αίτημα ακυρώσεως και αποζημιώσεως, οφείλουν όμως να τηρούν τους όρους που απαιτεί ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως οι οποίοι είναι οι ίδιοι και στις δύο περιπτώσεις.

19 Σχετικώς πρέπει να σημειωθεί ότι εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, οι προσφεύγοντες ζήτησαν με τις διοικητικές ενστάσεις τους μόνο τόκους υπερημερίας και όχι τόκους προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας, τους οποίους ζήτησαν το πρώτο με την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου. Άρα η προσφυγή τους είναι απαράδεκτη όσον αφορά το αίτημα περί καταβολής τόκων προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας.

Επί της ουσίας

20 Από πλευράς ουσίας, η υπόθεση θέτει ζητήματα τα οποία πρέπει να εξεταστούν από την ολομέλεια του Δικαστηρίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

21 Στο τρέχον στάδιο της διαδικασίας το Δικαστήριο πρέπει να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

πριν αποφανθεί επί της ουσίας, αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη όσον αφορά το αίτημα περί καταβολής τόκων προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας.

2) Παραπέμπει την υπόθεση στην ολομέλεια του Δικαστηρίου για κατ' ουσία εξέταση όσον αφορά τα άλλα αιτήματα των προσφευγόντων.

3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Κακούρης Everling Galmot

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 4 Ιουλίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος

Κ. Κακούρης